Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0099

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Doorontwikkeling Vergadermodel gemeenteraad
Nummer voorstel	:	RVB21-0099
Datum voorstel	:	07-12-2021
Portefeuillehouder(s)	:	Burgemeester F.A. Petter
Contactpersoon	:	E.P.M. van der Meer
Afdeling	:	Griffie
Contactpersoon Email	:	L.vanderMeer@bergenopzoom.nl
Contactpersoon Telefoon	:	0164-277385
Programmanummer en -naam	:	1. Besturen, Samenwerken en Veiligheid

---

Voorstel:

1. Te concluderen dat:
   1.1. Aanknopingspunten voor verbetering van het vergadermodel zitten in de structuur van het model en in gedrag;
   1.2. Dat de onderdelen Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming een prima basis zijn voor het vergadermodel, maar dat op onderdelen aanscherping gewenst is.
2. In te stemmen met de volgende conclusies & voorstellen:
   2.1. Kies voor minder bijeenkomsten per BOB-cyclus:
      2.1.1. Integreer de dialoogavonden (gezien de huidige inhoud van deze avonden) in de Beeldvorming;
      2.1.2. Ga weer werken met drie commissie-avonden (zie bij 2.5 Oordeelsvorming)
   2.2. Maak in het vergadermodel ruimte voor reflectie in de vorm van een benen op tafel-overleg:
      2.2.1. Zet aan het einde van een bijeenkomst een korte digitale poll uit onder de aanwezigen (raadsleden, aanwezige collegeleden en insprekers) met de vraag wat goed en minder goed ging in de bijeenkomst.
      2.2.2. Organiseer twee keer per jaar een benen op tafel-overleg met de raadsleden. De uitkomsten van de polls dienen daarbij als input. Deze bijeenkomsten vinden plaats in een informele, besloten omgeving. Begeleiding kan eventueel plaatsvinden door iemand van buiten de raad.
      2.2.3. Organiseer naar behoefte een reflectie met het presidium, raad- college of met de samenleving en/of insprekers.
   2.3. Verbeter de Agendavorming op de volgende manieren:
      2.3.1. Schaf het automatisch doorzetten van alle raadsvoorstellen en –mededelingen af en voer in plaats daarvan een kwaliteitstoets voor raadsvoorstellen en –mededelingen in.
      2.3.2. Ga werken met een lange termijnplanning / jaarplanning, waardoor beeldvorming – indien nodig – een betere plek krijgt in de vergadercyclus.
      2.3.3. Ga werken met een agendacommissie: Een vaste groep van maximaal 5 personen te vormen door leden van het presidium en voorzitters van de (commissie)vergaderingen, waarbij gezorgd wordt voor een goede taakafbakening tussen de agendacommissie en het presidium.

2.3.4. Laat de agendavorming zowel gaan over de inhoud (BOB-onderdelen) als over reflectie (Benen op tafel-gesprekken). Beide onderdelen moeten worden opgenomen in de jaarplanning. Maak daarbij ook goede werkafspraken met de griffie over hoe zij hierbij ondersteunen.

2.3.5. Leidt te agenderen beantwoording op artikel 36-brieven door naar eerstvolgende presidium, tenzij er sprake is van spoedeisendheid.

2.4. Verbeter de Beeldvorming op de volgende manieren:

2.4.1. Zet de beeldvorming in voor inspreken, ronde tafel gesprekken en informatie. Plan maximaal twee beeldvormende bijeenkomsten per maand. Bepaal de werkvorm per bijeenkomst, afhankelijk van het doel van de bijeenkomst. Het college kan op verzoek van de agendacommissie worden uitgenodigd voor een beeldvormende bijeenkomst.

2.4.2. Geef meer bekendheid aan de mogelijkheid om in te spreken, door:

- De communicatie rond de beeldvorming te verbeteren, inwoners en organisaties actief te wijzen op de mogelijkheid om in te spreken en actief uit te nodigen.
- Het inspreken interactiever te maken; te experimenteren met opstelling, locatie, werkvorm en ruimte (tijd) te maken om met de inspreker in gesprek te gaan.
- De Inspraakverordening naar een Participatieverordening te actualiseren.
- Het mogelijk te maken dat inwoners ook kunnen inspreken op onderwerpen die niet op de agenda staan.

2.5. Verbeter de Oordeelsvorming op de volgende manieren:

2.5.1. Geef het debat meer ruimte door weer te gaan werken met drie commissie-avonden: Verdeel de onderwerpen zodanig over deze avonden dat er geen overvolle commissie-agenda's komen, er voldoende tijd is om de onderwerpen te behandelen en de expertise (vakgebieden) van de raadsleden optimaal benut worden.

2.5.2. Ga werken met een tijdsklok per fractie per raads- en commissievergadering.

2.5.3. Zet in op verbetering van de kwaliteit van de vergadering door na de verkiezingen te investeren in een debattraining en in trainingen voor de voorzitters.

2.5.4. Bespreek de grote projecten raadsbreed twee keer per jaar in een reguliere commissie.

2.6. Verbeter de Besluitvorming:

2.6.1. Pas de aanbevelingen uit de Oordeelsvorming (afspraken over spreektijden, debattraining en training voor de voorzitters) ook toe op de fase van besluitvorming. De werkgroep voegt hieraan toe: Tijdens de oordeelsvorming (commissies) debatteren we met elkaar. In de raad vindt besluitvorming plaats; debat in de raad vindt alleen nog plaats over die onderwerpen zoals in de commissie gemotiveerd. Discussies uit de commissies worden niet opnieuw gevoerd in de raad.

2.6.2. Zorg dat heel duidelijk is of de commissie een stuk als A-stuk of B-stuk doorleidt naar de raad. De fractie motiveert waarom zij het als een B-stuk doorleiden naar de raad en in de raad gaat de discussie dan over dit aspect. Alleen degenen die het voorstel als B-stuk hebben aangemerkt krijgen spreektijd in de 1e termijn; debat met alle fracties kan dan in de 2e termijn.

2.6.3. Bespreek moties vreemd aan de orde van de dag zoveel mogelijk in de commissies en leidt deze door als akkoordstuk of bespreekstuk naar de raad.

2.7. Koppel aan het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad ook een onderdeel opleiding & training. Te denken is bijvoorbeeld aan: Training in het voeren van een ronde tafelgesprekken, debattraining en training voor de voorzitters van de verschillende bijeenkomsten.

2.8. Overige onderwerpen:

2.8.1. Herbevestig de afspraken voor het tijdig indienen van de technische vragen en vraag aandacht voor politieke sensitiviteit bij de beantwoording van de vragen: Definieer wat wordt bedoeld met technische en politieke vragen. Stel als fractie technische vragen die nodig zijn om tot een oordeel te komen en belast de organisatie niet onnodig met technische vragen die niet relevant zijn om tot besluitvorming te komen.

2.8.2. Samenstelling van de raadscommissies: Een commissievergadering is niet bedoeld om te stemmen, dus een afspiegeling van de stemverhoudingen in de raad is niet nodig. Voorstel is om te gaan werken met de volgende staffel:
- Fracties met 1-3 raadszetels: maximaal 2 commissieleden;
- Fracties van 4-5 zetels: maximaal 3 commissieleden;
- Fracties met 6 zetels of meer: maximaal 4 commissieleden;

Om financiële redenen blijft het maximum aantal burgerleden per fractie per commissie begrensd op twee.
Met deze staffel komt de huidige vervangingsregeling te vervallen.

2.8.3. Maak concrete afspraken over de benoeming en taken van burgerleden, waarbij een zo breed mogelijke inzetbaarheid het uitgangspunt is.

2.8.4. Na afsplitsing tijdens een raadsperiode gaan de afgesplitste raadselden verder onder de benaming “Groep + achternaam van degene die zich afgesplitst heeft.

3. Na de installatie van de nieuwe gemeenteraad per 1 april 2022 te gaan werken met het aangepaste vergadermodel.
4. Het vergadermodel een jaar na invoering (dus in het 2e kwartaal van 2023) te evalueren.

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☐	☑
Gevolgen voor de schuldenlast	☐	☑
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

Naar aanleiding van de evaluatie heeft de werkgroep doorontwikkeling vergadermodel conclusies en aanbevelingen opgesteld. In de werkgroep zijn alle raadsfracties vertegenwoordigd. Nadat de raad de aanbevelingen heeft aangenomen worden deze geïmplementeerd. Over de gevolgen hiervan voor betrokken inwoners, zoals insprekers, zal externe communicatie plaatsvinden. Intern is de communicatie reeds opgestart, n.a.v. het besluit van de gemeenteraad wordt dit verder opgepakt.

Samenvatting:

Sinds 2016 vergadert de gemeenteraad volgens het BOB-model. Het vergadermodel is een groeimodel en heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld. In april 2021 is gestart met een evaluatie van het vergadermodel door middel van het uitzetten van een enquête. De uitkomsten van de enquête zijn door de werkgroep (bestaande uit

raadsleden) omgezet in adviezen aan de raad. In dit raadsvoorstel worden aan de raad adviezen gegeven over de manier waarop het vergadermodel kan worden verbeterd. Het BOB-model blijft de basis, maar wordt op een aantal onderdelen aangescherpt en aangevuld. De raad wordt gevraagd in te stemmen met de adviezen.

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1.	Resultaten evaluatie Vergadermodel, juli 2021	Bijgevoegd
2.	Voorstel doorontwikkeling vergadermodel en inbreng Werkgroep Vergadermodel d.d. 11-11-2021	Bijgevoegd

Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0099

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	:	3 februari 2022
Nummer	:	RVB21-0099
Onderwerp	:	Doorontwikkeling Vergadermodel gemeenteraad

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. Te concluderen dat:
   1.1. Aanknopingspunten voor verbetering van het vergadermodel zitten in de structuur van het model en in gedrag;
   1.2. Dat de onderdelen Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming een prima basis zijn voor het vergadermodel, maar dat op onderdelen aanscherping gewenst is.
2. In te stemmen met de volgende conclusies & voorstellen:
   2.1. Kies voor minder bijeenkomsten per BOB-cyclus:
      2.1.1. Integreer de dialoogavonden (gezien de huidige inhoud van deze avonden) in de Beeldvorming;
      2.1.2. Ga weer werken met drie commissie-avonden (zie bij 2.5 Oordeelsvorming)
   2.2. Maak in het vergadermodel ruimte voor reflectie in de vorm van een benen op tafel-overleg:
      2.2.1. Zet aan het einde van een bijeenkomst een korte digitale poll uit onder de aanwezigen (raadsleden, aanwezige collegeleden en insprekers) met de vraag wat goed en minder goed ging in de bijeenkomst.
      2.2.2. Organiseer twee keer per jaar een benen op tafel-overleg met de raadsleden. De uitkomsten van de polls dienen daarbij als input. Deze bijeenkomsten vinden plaats in een informele, besloten omgeving. Begeleiding kan eventueel plaatsvinden door iemand van buiten de raad.
      2.2.3. Organiseer naar behoefte een reflectie met het presidium, raad- college of met de samenleving en/of insprekers.
   2.3. Verbeter de Agendavorming op de volgende manieren:
      2.3.1. Schaf het automatisch doorzetten van alle raadsvoorstellen en –mededelingen af en voer in plaats daarvan een kwaliteitstoets voor raadsvoorstellen en –mededelingen in.
      2.3.2. Ga werken met een lange termijnplanning / jaarplanning, waardoor beeldvorming – indien nodig – een betere plek krijgt in de vergadercyclus.
      2.3.3. Ga werken met een agendacommissie: Een vaste groep van maximaal 5 personen te vormen door leden van het presidium en voorzitters van de (commissie)vergaderingen, waarbij gezorgd wordt voor een goede taakafbakening tussen de agendacommissie en het presidium.

2.3.4. Laat de agendavorming zowel gaan over de inhoud (BOB-onderdelen) als over reflectie (Benen op tafel-gesprekken). Beide onderdelen moeten worden opgenomen in de jaarplanning. Maak daarbij ook goede werkafspraken met de griffie over hoe zij hierbij ondersteunen.

2.3.5. Leidt te agenderen beantwoording op artikel 36-brieven door naar eerstvolgende presidium, tenzij er sprake is van spoedeisendheid.

2.4. Verbeter de Beeldvorming op de volgende manieren:

2.4.1. Zet de beeldvorming in voor inspreken, ronde tafel gesprekken en informatie. Plan maximaal twee beeldvormende bijeenkomsten per maand. Bepaal de werkvorm per bijeenkomst, afhankelijk van het doel van de bijeenkomst. Het college kan op verzoek van de agendacommissie worden uitgenodigd voor een beeldvormende bijeenkomst.

2.4.2. Geef meer bekendheid aan de mogelijkheid om in te spreken, door:

- De communicatie rond de beeldvorming te verbeteren, inwoners en organisaties actief te wijzen op de mogelijkheid om in te spreken en actief uit te nodigen.
- Het inspreken interactiever te maken; te experimenteren met opstelling, locatie, werkvorm en ruimte (tijd) te maken om met de inspreker in gesprek te gaan.
- De Inspraakverordening naar een Participatieverordening te actualiseren.
- Het mogelijk te maken dat inwoners ook kunnen inspreken op onderwerpen die niet op de agenda staan.

2.5. Verbeter de Oordeelsvorming op de volgende manieren:

2.5.1. Geef het debat meer ruimte door weer te gaan werken met drie commissie-avonden: Verdeel de onderwerpen zodanig over deze avonden dat er geen overvolle commissie-agenda's komen, er voldoende tijd is om de onderwerpen te behandelen en de expertise (vakgebieden) van de raadsleden optimaal benut worden.

2.5.2. Ga werken met een tijdsklok per fractie per raads- en commissievergadering.

2.5.3. Zet in op verbetering van de kwaliteit van de vergadering door na de verkiezingen te investeren in een debattraining en in trainingen voor de voorzitters.

2.5.4. Bespreek de grote projecten raadsbreed twee keer per jaar in een reguliere commissie.

2.6. Verbeter de Besluitvorming:

2.6.1. Pas de aanbevelingen uit de Oordeelsvorming (afspraken over spreektijden, debattraining en training voor de voorzitters) ook toe op de fase van besluitvorming. De werkgroep voegt hieraan toe: Tijdens de oordeelsvorming (commissies) debatteren we met elkaar. In de raad vindt besluitvorming plaats; debat in de raad vindt alleen nog plaats over die onderwerpen zoals in de commissie gemotiveerd. Discussies uit de commissies worden niet opnieuw gevoerd in de raad.

2.6.2. Zorg dat heel duidelijk is of de commissie een stuk als A-stuk of B-stuk doorleidt naar de raad. De fractie motiveert waarom zij het als een B-stuk doorleiden naar de raad en in de raad gaat de discussie dan over dit aspect. Alleen degenen die het voorstel als B-stuk hebben aangemerkt krijgen spreektijd in de 1e termijn; debat met alle fracties kan dan in de 2e termijn.

2.6.3. Bespreek moties vreemd aan de orde van de dag zoveel mogelijk in de commissies en leidt deze door als akkoordstuk of bespreekstuk naar de raad.

2.7. Koppel aan het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad ook een onderdeel opleiding & training. Te denken is bijvoorbeeld aan: Training in het voeren van een ronde tafelgesprekken, debattraining en training voor de voorzitters van de verschillende bijeenkomsten.

2.8. Overige onderwerpen:

2.8.1. Herbevestig de afspraken voor het tijdig indienen van de technische vragen en vraag aandacht voor politieke sensitiviteit bij de beantwoording van de vragen: Definieer wat wordt bedoeld met technische en politieke vragen. Stel als fractie technische vragen die nodig zijn om tot een oordeel te komen en belast de organisatie niet onnodig met technische vragen die niet relevant zijn om tot besluitvorming te komen.

2.8.2. Samenstelling van de raadscommissies: Een commissievergadering is niet bedoeld om te stemmen, dus een afspiegeling van de stemverhoudingen in de raad is niet nodig. Voorstel is om te gaan werken met de volgende staffel:

- Fracties met 1-3 raadszetels: maximaal 2 commissieleden;
- Fracties van 4-5 zetels: maximaal 3 commissieleden;
- Fracties met 6 zetels of meer: maximaal 4 commissieleden;

Om financiële redenen blijft het maximum aantal burgerleden per fractie per commissie begrensd op twee.

Met deze staffel komt de huidige vervangingsregeling te vervallen.

2.8.3. Maak concrete afspraken over de benoeming en taken van burgerleden, waarbij een zo breed mogelijke inzetbaarheid het uitgangspunt is.

2.8.4. Na afsplitsing tijdens een raadsperiode gaan de afgesplitste raadselden verder onder de benaming “Groep + achternaam van degene die zich afgesplitst heeft.

3. Na de installatie van de nieuwe gemeenteraad per 1 april 2022 te gaan werken met het aangepaste vergadermodel.
4. Het vergadermodel een jaar na invoering (dus in het 2e kwartaal van 2023) te evalueren.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0099

Raadsvoorstel

Inleiding: Wat ging vooraf

Sinds 2016 vergadert de gemeenteraad volgens het BOB-model. Het vergadermodel is een groeimodel en heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld. Zo is vorig jaar (2020) de mogelijkheid tot het gebruiken van spreektijden ingevoerd en worden interrupties aan het einde van de eerste termijn toegestaan. Ook is toen afgesproken na een jaar een evaluatie uit te voeren.

In april 2021 is in de werkgroep Vergadermodel afgesproken om een evaluatie onder de raadsleden en burgerleden uit te zetten. Voor de begeleiding van de evaluatie is een werkgroep ingesteld bestaande uit een raadslid vanuit elke fractie. Er is een vragenlijst gemaakt die is uitgezet onder alle raadsleden en burgerleden. 26 Personen hebben de vragenlijsten ingevuld. Ook is er met twee leden van het college een interview gehouden.

De werkgroep Vergadermodel is twee keer bij elkaar geweest:

- Op 7 september 2021 zijn de resultaten van de enquête besproken. De werkgroep heeft aan de griffie gevraagd om conclusies en aanbevelingen te formuleren ter verbetering van het vergadermodel.
- Op 11 november 2021 zijn de conclusies & aanbevelingen voor de verbetering van het vergadermodel besproken. Ook de vragen die bij een aantal onderwerpen waren geformuleerd, zijn door de werkgroep besproken.

De raad wordt voorgesteld in te stemmen met de aanbevelingen die de werkgroep doet over het aanpassen van het vergadermodel. Achtergrondinformatie over de verschillende aanbevelingen kunt u lezen in de bijlage ‘Voorstel doorontwikkeling vergadermodel en inbreng Werkgroep Vergadermodel d.d. 11-11-2021'.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

Effectief en efficiënt vergaderen door de gemeenteraad van Bergen op Zoom waarbij de inbreng van en verbinding met de samenleving zo optimaal mogelijk is. Met name het anders inrichten van de beeldvorming biedt mogelijkheden om meer te verbinden met inwoners en om vanuit buiten naar binnen te kijken.

Uitwerking voorstel

Sinds 2016 vergadert de gemeenteraad volgens het BOB-model. De doelen van het vergadermodel zijn:

a) De raad moet zodanig worden geïnformeerd en in een positie worden gebracht dat zij een afgewogen besluit kan nemen;

b) De inbreng en verbinding met de samenleving is zo optimaal mogelijk;
c) De kwaliteit van het debat draagt bij aan de besluitvorming;
d) De rol en positie van de raad wordt versterkt. De raad moet zijn eigen agenda kunnen sturen;
e) Efficiënte en doelmatige inrichting van het vergadermodel en de vergaderingen.

Deze doelen – nog steeds actueel - gaan enerzijds over de agendasetting en de kwaliteit van vergaderen en anderzijds over de verbinding met de samenleving.

Uit de enquête blijkt dat met betrekking tot de doelen van het vergadermodel de respondenten met name ontevreden zijn over de wijze waarop aan b, d en e invulling wordt gegeven.

Sinds de invoering in 2016 heeft het vergadermodel zich ontwikkeld. Door bewuste aanpassingen (zoals bijvoorbeeld vorig jaar met het invoeren van de spreektijden), door veranderingen van buitenaf (bijv. toevoeging van de dialoogavonden in 2020), maar ook omdat je met het verstrijken van de tijd dingen soms ongemerkt een beetje anders gaat doen.

Het huidige vergadermodel bevat vooral afspraken over de structuur van de bijeenkomsten. Uit de uitkomsten van de enquête blijkt echter dat de structuur niet het enige aanknopingspunt is voor verbeteringen. Veel opmerkingen van respondenten gaan ook over gedrag: Hoe voeren we het debat, hoe benutten we de spreektijd, hoe gaan we met elkaar om, hoe wordt de vergadering voorgezeten? Ook de vragen ‘voor wie doen we het eigenlijk?’, ‘is onze manier van vergaderen en werken wel begrijpelijk voor de burger?’ en ‘staan we niet te ver van de burger af?’ worden door een aantal respondenten gesteld.

Eén van de respondenten stelt voor om de vernieuwing van de vergadercyclus dienstbaar te laten zijn aan het aantrekkelijk en begrijpbaar maken van het lokale bestuur voor burgers. De werkgroep sluit zich hier graag bij aan. In dit voorstel is dan ook geprobeerd hier zoveel mogelijk invulling aan te geven.

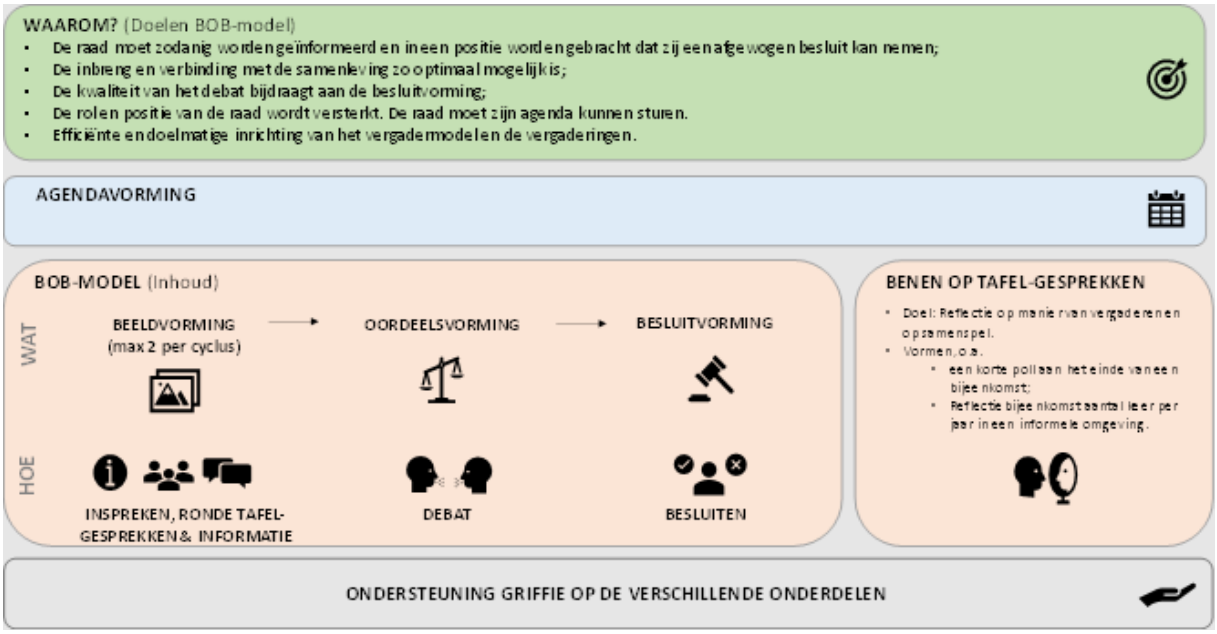
In het algemeen geldt dat de opzet het vergadermodel met de drie onderdelen ‘beeldvorming’, ‘oordeelsvorming’ en ‘besluitvorming’ prima is, maar dat het op een aantal onderdelen aangescherpt mag worden.

Het vergadermodel zou er op hoofdlijnen uit kunnen zien zoals in onderstaand plaatje. De voorstellen voor aanpassing van de verschillende onderdelen van het vergadermodel vindt u in de volgende paragraaf.

Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0099

Raadsvoorstel

Toelichting op de verschillende onderdelen van het plaatje:

Waarom: Dit zijn de doelen van het vergadermodel zoals eerder vastgelegd.

Agendavorming: Agendavorming gaat over het plannen en voorbereiden (op korte en lange termijng) van de verschillende vergaderingen in het vergadermodel, dus beeldvorming, oordeelsvorming, besluitvorming en benen op tafel-gesprekken. Doel is het faciliteren van effectieve vergaderingen door de gemeenteraad.

Beeldvorming: Beeldvorming is gericht op het verkrijgen van een goed inzicht in de situatie: inzicht in de inhoudelijke problemen, mogelijke oplossingen en inzichten van derden. Deze fase is erop gericht om alle deelnemers die bij de besluitvorming zijn betrokken over alle relevante informatie te laten beschikken. Inzicht is een randvoorwaarde om later in het proces tot oordeels- en besluitvorming te kunnen komen.

Oordeelsvorming: De fase van oordeelsvorming is erop gericht om meningen (oordelen) uit te wisselen. Iedereen krijgt de vraag voorgelegd wat hij of zij vindt van een voorstel op basis van de gegevens die beschikbaar zijn en welke overtuigingen, ideeën en ervaringen tot dat oordeel leiden.

Besluitvorming: Nadat alle informatie is verzameld (beeldvorming) en de meningen en de manier waarop men daartoe gekomen is, zijn uitgewisseld (oordeelsvorming) is het tijd voor besluitvorming. Besluitvorming is afhameren, geen debat tijdens de raad of de discussies uit de commissie opnieuw doen. In deze fase wordt gezamenlijk een afweging gemaakt (voor, tegen of twijfel) en een gezamenlijk standpunt ingenomen.

Benen op tafel-gesprekken: De BOB-bijeenkomsten gaan over de inhoud: over de problemen die op dat moment spelen en wat je daaraan wilt doen, over de koers die je wilt uitzetten voor de toekomst. Daarnaast is het belangrijk om periodiek met elkaar van gedachten te wisselen hoe de vergaderingen gaan, hoe de deelnemers met elkaar omgaan, hoe deelnemers het samenspel vormgeven. Dit staat in de benen op tafel-gesprekken centraal.

Ondersteuning griffie: De griffie ondersteunt de gemeenteraad. Het is belangrijk om met elkaar helder te hebben welke ondersteuning de griffie op welke onderdelen levert en hoe zij dat doet.

Voorstellen voor aanpassing vergadermodel
Voorgesteld wordt de aanbevelingen van de werkgroep Vergadermodel over te nemen zoals deze zijn geformuleerd onder 'Voorstel'. Indien u meer wilt lezen over de achtergronden per voorstel, verwijzen wij u naar de bijlage 'Voorstel doorontwikkeling vergadermodel en inbreng Werkgroep Vergadermodel d.d. 11-11-2021'.

Consequenties van het voorstel

Start aangepast vergadermodel
Voorgesteld wordt dat de nieuwe gemeenteraad start met het werken met het aangepaste vergadermodel (dus vanaf april 2022).

Voordat gestart kan worden zullen in ieder geval de volgende zaken moeten worden aangepast of opgesteld:

- Reglement van orde gemeenteraad
- Commissieverordening
- Tijdelijke verordening
- Spelregels Benen op Tafel-gesprekken
- Spelregels agendacommissie

Deze stukken zullen in de raadsvergadering van 10 maart 2022 ter besluitvorming worden voorgelegd.

Daarnaast wordt de implementatie van een aantal andere zaken voorbereid. U kunt hierbij denken aan: het voorbereiden van de kwaliteitstoets, de lange termijnplanning, de opleidingen voor de raad (gekoppeld aan het inwerkprogramma voor de nieuwe raadsleden) en de polls en het aanpassen van een aantal procedurebeschrijvingen en de website.

Evaluatie
Verder stellen wij u voor om een jaar na de invoering – dus in het 2e kwartaal van 2023 – de nieuwe werkwijze te evalueren.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Risico paragraaf
Geïdentificeerde risico's

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten			X	
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak	X			
3. Imago gemeente			X	
4. Algemene en externe omgeving	X			
5. Veiligheid	X			
6. Financiën		X		
7. Juridisch		X		
8. Planning			X	
9. Kwaliteit uitvoering			X	
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners			X	

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke
1.	nvt			

Alternatieven

De werkgroep is tot bovenstaande aanbevelingen gekomen. Uiteraard is het mogelijk andere keuzes te maken, maar naar de mening van de werkgroep wordt door het overnemen en implementeren van de aanbevelingen de vergaderpraktijk geoptimaliseerd.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het presidium van de gemeenteraad van Bergen op Zoom,

De griffier,

Mw. Drs. E.P.M. van der Meer

De burgemeester,

Dhr. dr. F.A. Petter

Gemeente Bergen op Zoom

RVB21-0099

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het presidium van 20-12-2021, nr. RVB21-0099;

gelet op het bepaalde in artikel 16 van het Reglement van Orde van de gemeenteraad van Bergen op Zoom en artikel 82 van de Gemeentewet,

BESLUIT:

1. Te concluderen dat:
   1.1. Aanknopingspunten voor verbetering van het vergadermodel zitten in de structuur van het model en in gedrag;
   1.2. Dat de onderdelen Beeldvorming, Oordeelsvorming en Besluitvorming een prima basis zijn voor het vergadermodel, maar dat op onderdelen aanscherping gewenst is.
2. In te stemmen met de volgende conclusies & voorstellen:
   2.1. Kies voor minder bijeenkomsten per BOB-cyclus:
      2.1.1. Integreer de dialoogavonden (gezien de huidige inhoud van deze avonden) in de Beeldvorming;
      2.1.2. Ga weer werken met drie commissie-avonden (zie bij 2.5 Oordeelsvorming)
   2.2. Maak in het vergadermodel ruimte voor reflectie in de vorm van een benen op tafel-overleg:
      2.2.1. Zet aan het einde van een bijeenkomst een korte digitale poll uit onder de aanwezigen (raadsleden, aanwezige collegeleden en insprekers) met de vraag wat goed en minder goed ging in de bijeenkomst.
      2.2.2. Organiseer twee keer per jaar een benen op tafel-overleg met de raadsleden. De uitkomsten van de polls dienen daarbij als input. Deze bijeenkomsten vinden plaats in een informele, besloten omgeving. Begeleiding kan eventueel plaatsvinden door iemand van buiten de raad.
      2.2.3. Organiseer naar behoefte een reflectie met het presidium, raad- college of met de samenleving en/of insprekers.
   2.3. Verbeter de Agendavorming op de volgende manieren:
      2.3.1. Schaf het automatisch doorzetten van alle raadsvoorstellen en –mededelingen af en voer in plaats daarvan een kwaliteitstoets voor raadsvoorstellen en –mededelingen in.
      2.3.2. Ga werken met een lange termijnplanning / jaarplanning, waardoor beeldvorming – indien nodig – een betere plek krijgt in de vergadercyclus.
      2.3.3. Ga werken met een agendacommissie: Een vaste groep van maximaal 5 personen te vormen door leden van het presidium en voorzitters van de (commissie)vergaderingen, waarbij gezorgd wordt voor een goede taakafbakening tussen de agendacommissie en het presidium.

2.3.4. Laat de agendavorming zowel gaan over de inhoud (BOB-onderdelen) als over reflectie (Benen op tafel-gesprekken). Beide onderdelen moeten worden opgenomen in de jaarplanning. Maak daarbij ook goede werkafspraken met de griffie over hoe zij hierbij ondersteunen.

2.3.5. Leidt te agenderen beantwoording op artikel 36-brieven door naar eerstvolgende presidium, tenzij er sprake is van spoedeisendheid.

2.4. Verbeter de Beeldvorming op de volgende manieren:

2.4.1. Zet de beeldvorming in voor inspreken, ronde tafel gesprekken en informatie. Plan maximaal twee beeldvormende bijeenkomsten per maand. Bepaal de werkvorm per bijeenkomst, afhankelijk van het doel van de bijeenkomst. Het college kan op verzoek van de agendacommissie worden uitgenodigd voor een beeldvormende bijeenkomst.

2.4.2. Geef meer bekendheid aan de mogelijkheid om in te spreken, door:

- De communicatie rond de beeldvorming te verbeteren, inwoners en organisaties actief te wijzen op de mogelijkheid om in te spreken en actief uit te nodigen.
- Het inspreken interactiever te maken; te experimenteren met opstelling, locatie, werkvorm en ruimte (tijd) te maken om met de inspreker in gesprek te gaan.
- De Inspraakverordening naar een Participatieverordening te actualiseren.
- Het mogelijk te maken dat inwoners ook kunnen inspreken op onderwerpen die niet op de agenda staan.

2.5. Verbeter de Oordeelsvorming op de volgende manieren:

2.5.1. Geef het debat meer ruimte door weer te gaan werken met drie commissie-avonden: Verdeel de onderwerpen zodanig over deze avonden dat er geen overvolle commissie-agenda's komen, er voldoende tijd is om de onderwerpen te behandelen en de expertise (vakgebieden) van de raadsleden optimaal benut worden.

2.5.2. Ga werken met een tijdsklok per fractie per raads- en commissievergadering.

2.5.3. Zet in op verbetering van de kwaliteit van de vergadering door na de verkiezingen te investeren in een debattraining en in trainingen voor de voorzitters.

2.5.4. Bespreek de grote projecten raadsbreed twee keer per jaar in een reguliere commissie.

2.6. Verbeter de Besluitvorming:

2.6.1. Pas de aanbevelingen uit de Oordeelsvorming (afspraken over spreektijden, debattraining en training voor de voorzitters) ook toe op de fase van besluitvorming. De werkgroep voegt hieraan toe: Tijdens de oordeelsvorming (commissies) debatteren we met elkaar. In de raad vindt besluitvorming plaats; debat in de raad vindt alleen nog plaats over die onderwerpen zoals in de commissie gemotiveerd. Discussies uit de commissies worden niet opnieuw gevoerd in de raad.

2.6.2. Zorg dat heel duidelijk is of de commissie een stuk als A-stuk of B-stuk doorleidt naar de raad. De fractie motiveert waarom zij het als een B-stuk doorleiden naar de raad en in de raad gaat de discussie dan over dit aspect. Alleen degenen die het voorstel als B-stuk hebben aangemerkt krijgen spreektijd in de 1e termijn; debat met alle fracties kan dan in de 2e termijn.

2.6.3. Bespreek moties vreemd aan de orde van de dag zoveel mogelijk in de commissies en leidt deze door als akkoordstuk of bespreekstuk naar de raad.

2.7. **Koppel aan het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad ook een onderdeel opleiding & training.** Te denken is bijvoorbeeld aan: Training in het voeren van een ronde tafelgesprekken, debattraining en training voor de voorzitters van de verschillende bijeenkomsten.

2.8. Overige onderwerpen:

2.8.1. Herbevestig de afspraken voor het tijdig indienen van de technische vragen en vraag aandacht voor politieke sensitiviteit bij de beantwoording van de vragen: Definieer wat wordt bedoeld met technische en politieke vragen. Stel als fractie technische vragen die nodig zijn om tot een oordeel te komen en belast de organisatie niet onnodig met technische vragen die niet relevant zijn om tot besluitvorming te komen.

2.8.2. Samenstelling van de raadscommissies: Een commissievergadering is niet bedoeld om te stemmen, dus een afspiegeling van de stemverhoudingen in de raad is niet nodig. Voorstel is om te gaan werken met de volgende staffel:

- Fracties met 1-3 raadszetels: maximaal 2 commissieleden;
- Fracties van 4-5 zetels: maximaal 3 commissieleden;
- Fracties met 6 zetels of meer: maximaal 4 commissieleden;

Om financiële redenen blijft het maximum aantal burgerleden per fractie per commissie begrensd op twee.

Met deze staffel komt de huidige vervangingsregeling te vervallen.

2.8.3. Maak concrete afspraken over de benoeming en taken van burgerleden, waarbij een zo breed mogelijke inzetbaarheid het uitgangspunt is.

2.8.4. Na afsplitsing tijdens een raadsperiode gaan de afgesplitste raadselden verder onder de benaming “Groep + achternaam van degene die zich afgesplitst heeft.

3. Na de installatie van de nieuwe gemeenteraad per 1 april 2022 te gaan werken met het aangepaste vergadermodel.
4. Het vergadermodel een jaar na invoering (dus in het 2e kwartaal van 2023) te evalueren.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 3 februari 2022

De griffier, De voorzitter,

Mevr. drs. E.P.M. van der Meer Dhr. dr. F.A. Petter